

РЕШЕНИЕ

№ 798

гр. Варна, 11.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 39 СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Христина В. Тодорова Колева

при участието на секретаря Веселина Д. Георгиева
като разглежда докладваното от Христина В. Тодорова Колева Гражданско дело № 20233110103325 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по предявени Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.*** **срещу** Б. И. К., ЕГН:*****, адрес: гр.*** **обективно кумулативно съединени искиове с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК** за приемане за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца следните суми: **16 214.80 лв.** /шестнадесет хиляда двеста и четиринадесет лева и 0.80 ст./, представляваща **главница** за периода 21.02.2022г. до 04.09.2022г., по Договор за потребителски кредит № ***/19.09.2019 г., ведно със **законната лихва** върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 26.09.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, сумата **560.39 лв.** /петстотин и шестдесет лева и 0.39 ст./ – **възнаградителна лихва**, за периода от 21.03.2022 г. до 29.06.2022г., сумата **655.64 лв.** /шестстотин петдесет и пет лева и 0.64 ст./ – **мораторна лихва**, за периода от 19.03.2022 г. до 04.09.2022г., сумата **47.00 лв.** /четиридесет и седем лева/ – **такси**, за периода от 23.02.2022 г. до 04.09.2022 г., сумата **96.00 лв.** /деветдесет и шест лева/ – **разходи за уведомяване**, за периода от 23.02.2022 г. до 04.09.2022 г.

Твърди се в исковата молба, че между страните, на 19.09.2019 г. е сключен Договор за потребителски кредит № ***/19.09.2019 г. за сумата в размер на 22016 лв.. Кредитът бил усвоен от кредитополучателя. Кредитът следвало да се погаси на 84 месечни вноски съгласно погасителен план неразделна част към договора /чл. 7, ал. 1/. В чл.3 от договора страните договорили възнаградителна лихва за отпуснатия кредит. Общо платените по кредита суми за главница възлизали на 5801.20 лв. Ответникът преустановил плащанията по договора. Изпаднал в забава в плащането на две последователни месечни вноски /вноска № 29 с падеж 21.02.2022 г. и вноска

№ 30 с падеж 19.03.2022 г./, което било основание банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, на основание чл.14 от договора. Ответникът бил надлежно уведомен на дата 29.06.2022 г. На основание чл. 9 от договора ответникът дължи обезщетение за забава. Дължими са и такси за действия по ограничаване на негативни последици при просрочие, на основание Т.VI.5 от Общите условия за откриване, водене и закриване на сметки на физически лица във вр. с т.XIV.B.10 от Тарифа за таксите и комисионите, които банката прилага по извършвани услуги на клиенти - физически лица. Претендират се и месечни такси за обслужване на разплащателна сметка, разкрита по потребителски кредит, дължими на основание чл.5, т.2 от договора. За уведомяване на длъжника, че банката е упражнила правото си за обявяване на кредита за предсрочно изискуем са извършени разходи в общ размер на 96 лв., които следва да бъдат възстановени от кредитополучателя. Предвид неизпълнение на поетите от последния задължения, по негова инициатива е учредено заповедно производство по образуваното ч.гр.д. № 14260/2022г. по описа на ВРС, по което в полза на ищеца е издадена Заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК. Срещу така издадената в негова полза заповед за изпълнение, длъжникът е депозирал възражение в срок, поради което за него е налице правен интерес от провеждане на избраната форма на искова защита. Моли за постановяване на положително решение по предявения иск. Претендира и разноски.

В отговор на исковата молба, депозирал в срока и по реда на чл. 131 ГПК, ответникът оспорва предявените срещу него искове по основание и размер. Твърди, че липсва волеизявление на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, поради което към подаване на заявлението кредитът не е бил изискуем. Сочи, че не е бил надлежно уведомен за предсрочната изискуемост на адреса посочен в чл.19 от договора като такъв за кореспонденция между страните. Счита за неравноправни клаузите в договора предвиждащи възнаградителна лихва и обезщетение за забава. В частност нищожни са уговорките в чл.3, ал.4; чл.13 и чл.20 от договора. Претенциите на ищеца за възнаградителна и мораторна лихва са в противоречие с чл.10 ЗЗД. Моли за постановяване на решение, с което насочените срещу него искове бъдат отхвърлени като неоснователни.

В хода на проведените по делото съдебни заседания, страните поддържат заявените с исковата молба и отговора по нея становища.

СЪДЪТ, преценявайки събраните, по делото доказателства, по реда на чл. 12 ГПК и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установено следното **от фактическа страна**:

От приобщеното в настоящото производство ч.гр.д.№14260/2022г. на ВРС се установява, че на основание чл.417 ГПК по подадено на 26.09.2022г. заявление, съдът е издал заповед за изпълнение, съгласно която е разпоредил длъжникът Б. И. К. да заплати на кредитора „Ю.Б.” АД претендираните в настоящото производство суми.

В срока по чл.414, ал.2 ГПК, своевременно е направено възражение от Б. И. К. срещу заповедта за изпълнение, поради което съдът е указал на заявителя да предяви иск за установяване на вземането си. Ищецът е предявил иска в законоустановения едномесечен срок.

Като писмено доказателство по делото е приет Договор за потребителски кредит № ***, ведно с погасителен план към него, сключен на 19.09.2019г. между „Ю.Б.” АД, от една страна като кредитор и Б. И. К., от

друга, като потребител. Съгласно постигнатото между страните съгласие кредиторът е предоставил на потребителя потребителски кредит в размер на 22 016 лева за текущи нужди. Съгласно договора, за усвоения кредит кредитополучателят дължи на Банката променлива годишна лихва, която се определя като сбор от референтен лихвен процент плюс фиксирана договорна надбавка в размер на 5.800% процентни пункта. За референтен лихвен процент по договора ще се ползва референтния лихвен процент ПРАЙМ на „Ю.Б.“ АД за необезпечени кредити; Референтният лихвен процент ПРАЙМ на „Ю.Б.“ АД за необезпечени кредити се определя от Комитета по управление на активите и пасивите - ALCO (Assets and Liability Committee) съгласно Методологията на Банката за определяне на референтен лихвен процент ПРАЙМ по потребителски и жилищно-ипотечни кредити, публикувана на интернет страницата на Банката на адрес***** и представляваща Приложение № 1 към договора. ПРАЙМ подлежи на преразглеждане на тримесечна база, при спазване на условията, описани в Методологията. Към датата на определяне на годишния лихвен процент по кредита, съгласно условията на договора, се използва последно публикуваната на интернет страницата на Банката стойност на ПРАЙМ за необезпечени кредити в лева, в размер на 1.150% (едно цяло 0.150). В случай, че в срока на Договора, съгласно Методологията е налице основание за промяна на стойността на ПРАЙМ, новата актуална стойност на ПРАЙМ, както и датата, на която тя е публикувана, се обявяват на интернет страницата на Банката на адрес***** като обявление за промяната се поставя и на видно място в офисите на Банката, с указание за датата на публикуване на новата стойност на ПРАЙМ. В случай че обявената актуална стойност на ПРАЙМ е отрицателна, то при определяне на годишния лихвен процент по кредита за съответния период от срока на Договора за кредит, през който това обстоятелство е налице, референтният лихвен процент ще се приема и прилага със стойност 0 % (нула процента). При всяко публикуване на нова актуална стойност на ПРАЙМ, Банката извършва съответна актуализация на годишния лихвен процент по кредита, като новата приложима стойност на ПРАЙМ е в сила и се ползва за определяне на лихвения процент по кредита, считано от датата, следваща първата падежна дата на месечна вноска по кредита след датата на публикуване на новата стойност на ПРАЙМ. В случаите на частично предсрочно погасяване на дълга по кредита, както и в случаите на предоговаряне на условията за погасяване на кредита, водещи до промяна на приложимия погасителен план на кредита, новата стойност на ПРАЙМ, влиза в сила считано от датата на частично предсрочно погасяване, респ. от датата на влизане в сила на съответната промяна в условията за погасяване на кредита. Годишният процент на разходите (ГПР) по отпуснатия кредит е 9.77 процента, а общата сума, дължима от кредитополучателя, е 29 946.44 BGN, изчислени към моментна сключване на договора. Кредитът се погасява на анюитетни месечни вноски /84 броя/, включващи лихва и главница и посочени като брой, размер и падежна дата в Погасителния план, неразделна част от договора. Договорената лихва по погасителен план към датата на подписване на договора е в размер на 5860.44 лв., анюитетната вноска е 331.74 лв. В чл.7 са посочени изключенията, при които банката може да променя едностранно договорения в чл.3 лихвен процент. Съгласно чл.9, при просрочие на дължимите погасителни вноски, както и при предсрочна изискуемост на кредита, кредитополучателят дължи обезщетение за времето на забавата върху просрочените суми в размер на законната лихва за забава,

чийто размер се определя от Министерския съвет. Съгласно чл. 14, при непогасяване в уговорения срок на една или повече вноски по кредита, Банката има право да обяви кредита за изцяло или частично предсрочно изискуем. Крайният срок за погасяване на кредита е 19.09.2026г..

Представени са Общи условия за откриване, водене и закриване на банкови сметки на физически лица; Тарифа за таксите и комисионите, които Ю.Б. АД прилага по извършвани услуги на клиенти-физически лица.

Представено е Бордеро от 19.09.2019г. за сумата 22 016 лева.

От представените Уведомление от ЧСИ изх.№ 72070/23.06.2022г., ведно с разписка е видно, че на 29.06.2022г. на ответника е връчено Уведомление за обявяване на предсрочна изискуемост на вземане по Договор за потребителски кредит № ***/19.09.2019г..

Представено е Преводно нареждане от 15.06.2022г. за сумата 96 лева.

По делото е изслушано заключение по допуснатата ССЧЕ, от което се установява, че сумата в размер на 22 016 лева е постъпила по сметка с IBAN *** на 19.09.2019г. Погасената главница е в общ размер на 5801.20 лв. Размерът на дължимата от ответника главница по договор за банков кредит *** от 19.09.2019г. е 16 214.80 лв. Изплатената от ответника сума за погасяване на дължимата възнаградителна лихва е в размер на 4360.11 лв. Размерът на дължимата от ответника възнаградителна лихва по договора за банков кредит за периода от 21.03.2022г. до 29.06.2022г. е 560.39 лв. Размерът на дължината от ответника мораторна лихва по договора за банков кредит, е изчислена за два периода: от 19.03.2022 г. до 04.09.2022 г. – 48.38 лв.; от 29.06.2022 г. до 04.09 2022 г. – 603.54 лв. Общо: 651.92 лв. На основание чл.5, т.2 от Договора месечната такса за обслужване на кредита за периода от 19.03.2022г. до 19.06.2022г. за 4 мес. x 3.50 лв. е 14.00 лв. На основание т.В.10 от Общите условия е начислена такса за ограничаване на негативните последствия при просрочие на потребителски кредита за периода от 23.02.2022г. до 19.06.2022г. в размер на 33.00 лв. Общият размер на дължините от ответника такси по договор за кредит *** от 19.09.2019г. за периода от 23.02.2022г. до 04.09.2022 г. е 47.00 лв. От платежно нареждане от 15.06.2022г. се установява платена такса за уведомяване към ЧСИ Г.И. в размер на 96.00 лв..

Предвид така установеното от фактическа страна, **СЪДЪТ** формулира следните изводи от **правна страна**:

Правното основание на така предявения иск е чл. 422 ГПК вр. чл. 79, ал.1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ, чл. 86 ЗЗД.

Искът е предявен при спазване на особените процесуални изисквания на чл.415 ГПК и е процесуално допустим.

Договорът не е оспорен като неавтентичен /в частта относно подписа на ответника/, поради което макар и частен диспозитивен документ, има материална доказателствена сила спрямо ответника – че отразените в него неизгодни за страната факти са верни.

Договорът съдържа основните параметри - отпусната сума, срок, размер на възнаградителна лихва, цел на кредита. Така безспорно се установява наличието на валидно възникнало договорно правоотношение между страните и неговото съдържание. Следователно сключеният между страните договор за потребителски кредит валидно ги обвързва, като всяка страна следва на основание чл. 20а ЗЗД да установи изправността си по отношение

на поетите задължения.

На основание чл. 153 ГПК и приетите по делото писмени доказателства, съдът приема, че кредиторът е изправен по правоотношението, доколкото е изпълнил задължението си да предостави на ответника потребителски кредит при уговорените в договора условия и начин. Усвояването на кредита се установява и от заключението по допуснатата ССЧЕ.

Кредитополучателят е в забава на плащанията за главница от 19.02.2022 год.

Предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл.20а, ал.2 ЗЗД настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки – обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Или, за да настъпи предсрочната изискуемост на кредита е необходимо волеизявлението за обявяването ѝ да достигне до длъжника.

Кредитът е станал изискуем на основание чл.14 от договора, за което кредитополучателят е надлежно уведомен с връчване на нарочно уведомление за това /л.38-39/.

Главницата по кредита представлява отпусната от банката сума, която се установи, че е предоставена на ответника и напълно усвоена от него. Лихвата представлява цената за предоставена финансова услуга по сделка с потребител, която е една от основните характеристики на договора за банков кредит - че заемателят е длъжен да заплаща лихви според уговореното. Така са налице основанията за разглеждане на всяка една от предявените претенции, които са изискуеми като вземания. По отношение на търсената сума за главница по кредита, видно от заключението на вещото лице, отпуснатият заем е бил в размер на 22 016 лв., който е усвоен. Установява се, че има частично изпълнение на това задължение в размер на 5801.20 лв., като дължимият остатък на главницата е 16214.80 лв. В този смисъл искът за главница следва да се уважи изцяло в търсения с исковата молба размер, предвид съществуващото валидно и изискуемо парично вземане, което обаче е останало дължимо и неплатено.

По отношение на претенцията за лихви, следва да се посочи, че в договора за кредит са определени както възнаградителна лихва, така и мораторна.

Съгласно Тълкувателно решение 3/2017 г. от 27.03.2019 г. по т.д. № 3/2017 г. на ОСГТК на ВКС размерът на вземането на кредитора при предсрочна изискуемост по договор за заем/кредит следва да се определи в размер само на непогасения остатък от предоставената по договора парична сума (главницата) и законната лихва от датата на настъпване на предсрочната изискуемост до датата на плащането. Уговорената в договора лихва е възнаграждение за предоставянето и ползването на паричната сума за срока на договора. Предсрочната изискуемост има гаранционно – обезпечителна функция съгласно чл.71 ЗЗД, независимо че съдържа и елемент на санкция. Изменението на договора поради неизправност на заемополучателя има за последица загуба на преимуществото на срока при погасяване на задължението (чл.70, ал.1 ЗЗД) за длъжника. Упражненият избор от кредитора да иска изпълнението преди първоначално определения срок поради съществуващия за него риск преустановява добросъвестното ползване

на паричната сума от длъжника, поради което уговореното възнаграждение за ползване за последващ период - след настъпване на предсрочната изискуемост, не се дължи.

С оглед на изложеното, съдът приема, че цялото задължение по договора за кредит е станало изискуемо на 29.06.2022г. /с връчване на уведомлението на длъжника/.

Вещото лице по ССчЕ е посочило, че погасеният размер на възнаградителна лихва е 4360.11 лв., непогасеният размер възлиза на 560.39 лева и е за периода от 21.03.2022г. до 29.06.2022г.

Сумата за възнаградителна лихва е дължима, доколкото това представлява цената на предоставената финансова услуга - възнаграждението на банката за дадените в заем парични средства. Длъжникът се е съгласил на съответния размер на това възнаграждение за услугата, същият не е прекомерен, поради което сумата е дължима.

Що се отнася до претенцията за мораторна лихва съдът съобрази следното: Тъй като се касае за договор за потребителски кредит, то приложение следва да намерят правилата на ЗПК, доколкото не са налице изключенията по смисъла на чл.4 от същия закон. Съгласно чл.9 от договора, страните са се съгласили при просрочие на дължимите погасителни вноски, както и при предсрочна изискуемост на кредита, кредитополучателят да дължи обезщетение за времето на забавата върху просрочените суми в размер на законната лихва за забава, чийто размер се определя от Министерския съвет.

В случая се установи, че е налице забава в плащанията, доколкото ответникът е преустановил редовното /цялостното и в срок/ погасяване на дължимите вноски по погасителен план и последната платена вноска по погасителния план е тази от м.01.2022г.. Вземането уговорено като мораторна лихва представлява обезщетение, възникващо само от виновно неизпълнение на задължения като компенсация за вреди от забава. Дължима мораторна лихва възлиза на 651.92 лв. за периода от 19.03.2022г. до 04.09.2022г., за разликата над установения от вещото лице размер, претенцията е неоснователна.

Претенцията за сумата от 47 лв., представляваща такси за периода от 23.02.2022 г. до 04.09.2022 г., съдът счете за основателна.

По делото се установи основание за дължимостта им, вкл. начинът на формиране на сумата, поради което този иск подлежи на уважаване.

В случая е платена и сумата 96.00 лв. – разходи за уведомяване, към ЧСИ Г.И., като се установи основание за дължимостта ѝ от ответника.

Относно разноските:

В заключение следва да се приеме, че в полза на ищеца съществува частично съответното парично вземане, по отношение на което вече е била издадена заповед за незабавно изпълнение. Искът е основателен за сумите за главница, мораторна лихва, такси и неоснователен по отношение на договорната лихва. Вземането за разноски по заповедта също е дължимо, но според мотивната част на точка 12 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС за него съдът в исковото производство следва да се произнесе с изричен осъдителен диспозитив, който да се отрази в настоящото решение. Доколкото обаче претенцията е само частично уважена, то и разноските в заповедното производство, направени от заявителя за държавна такса и за юрисконсултско

възнаграждение, също следва да присъдят по съразмерност, като на страната се присъди по-малко от претендираната сума. Изчислени съобразно уважените вземания, разноските в полза на ищеца-заявител следва да възлизат на сумата от 1274.42 лева, като разликата до пълния им присъден в заповедното производство размер от 1274.69 лева, остава за сметка на страната, която неоснователно е претендирала установяване на суми в по-висок от реалния им размер.

Ищецът претендира разноски за исковото производство и представя списък чл. 80 ГПК, а са налице доказателства за действителното заплащане на следните разходи в процеса: държавна такса в размер на 497.11 лева; депозит за вещо лице по ССчЕ – 500 лева и възнаграждение за защита и съдействие от един адвокат в размер на 2377.93 лева. Така по съразмерност, разноските в полза на ищеца се определят на сумата от 3374.33 лева.

В полза на ответника не се присъждат разноски, с оглед отхвърлената част от иска, а именно 3.72 лева, тъй като размерът на същите, изчислен в съответствие с чл.78, ал.3 ГПК е под 1 лев общо за заповедното и исковото производство, а и това е съобразено при определяне на разноските в полза на ищеца.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК в отношенията между Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.***, от една страна и ответника Б. И. К., ЕГН:*****, адрес: гр.***, от друга, че **В ПОЛЗА НА „Ю.Б.” АД СЪЩЕСТВУВАТ ВЗЕМАНИЯ ПРОТИВ ОТВЕТНИКА**, за които е издадена Заповед за изпълнение по чл.417 ГПК по ч.гр.д. № 14260/2022 на ВРС в следните размери: **16 214.80 лв.** /шестнадесет хиляда двеста и четиринадесет лева и 0.80 ст./, представляваща **главница** за периода 21.02.2022г. до 04.09.2022г., по Договор за потребителски кредит № ***/19.09.2019 г., ведно със **законната лихва** върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 26.09.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, **560.39 лв.** /петстотин и шестдесет лева и 0.39 ст./ – **възнаградителна лихва**, за периода от 21.03.2022 г. до 29.06.2022г., **651.92 лв.** /шестстотин петдесет и един лева и 0.92 ст./ – **мораторна лихва**, за периода от 19.03.2022 г. до 04.09.2022г., **47.00 лв.** /четиридесет и седем лева/ – **такси**, за периода от 23.02.2022 г. до 04.09.2022 г., **96.00 лв.** /деветдесет и шест лева/ – **разходи за уведомяване**, за периода от 23.02.2022 г. до 04.09.2022 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за мораторна лихва за разликата над 651.92 лв. до предявения размер от 655.64 лв., като неоснователен.

ОСЪЖДА Б. И. К., ЕГН:*****, адрес: гр.*** **ДА ЗАПЛАТИ** на Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.*** сумата **1274.42 лева**, представляваща реализирани от ищеца съдебно деловодни разноски в заповедното производство по ч.гр.д.14260/2022г. на ВРС, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА Б. И. К., ЕГН:*****, адрес: гр.*** **ДА ЗАПЛАТИ** на Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.*** сумата от **3374.33 лева**, представляваща реализирани от ищеца съдебно деловодни

разноски при настоящото разглеждане на делото под формата на заплатена държавна такса, възнаграждение за защита и съдействие от един адвокат, депозити за вещо лице, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Варненски окръжен съд, в двуседмичен срок от връчването му страните.

Препис от настоящето решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____